

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 1Co/84/2019  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718204694  
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2020  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8718204694.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Anny Ilčinovej v sporovej veci žalobcu: O. Y., E.. XX.X.XXXX, I. D., Y. XXX, zastúpeného: Mgr. Bc. Peter Kubák, advokát so sídlom v Košiciach, Werferova 1, IČO: 50504339, proti žalovaným: 1/ O. Y., E.. X.X.XXXX, I. Z., J. XXXX/XX, 2/ O. P., E.. XX.X.XXXX, I. D. XXX, obom zastúpeným: JUDr. Karol Pudlák, advokát so sídlom v Poprade, Štefánikova 98/70, IČO: 43631797, o určenie neplatnosti právneho úkonu s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 20C/43/2018-102 z 28.5.2019, takto

### rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovaní 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

### odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že darovacia zmluva, ktorou žalovaný 1/ previedol na žalovanú 2/ poľnohospodárske a lesné pozemky, ktoré nadobudol na základe osvedčenia o dedičstve v dedičskom konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. XXD/XXX/XXXX je neplatná. Vyslovil, že žalovaní 1/ a 2/ majú proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vychádzal zo zistenia, že z osvedčenia o dedičstve sp. zn. XXD/XXX/XXXX vydaného dňa 5.6.2008 A.. W.Ž. Z. ako súdnu komisárkou vyplýva, že poľnohospodárske a lesné pozemky zapísané v katastri nehnuteľností vedenom pre v k.ú. D. na LV č. XX, XX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX W. XXX nadobudol po poručiteľovi O. Y. žalovaný 1/ s povinnosťou vyplatiť ustupujúcim dedičom G. Y., G. Y., W. W., O. Y., O. P. W. A. I. z titulu náhrady za ich dedičské podiely každému 1/7 z výnosu, kúpnej ceny, resp. z akejkoľvek inej finančnej náhrady, ktorú v budúcnosti za predmetné nehnuteľnosti obdrží, a to do 7 dní od obdržania náhrady.

3. Z LV č. XX, XX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX W. XXX vyplýva, že podielovým spoluvlastníkom častí parcel osvedčených v osvedčení o dedičstve sp. zn. XXD/XXX/XXXX je žalovaná 2/, pričom nadobúdacím titulom je darovacia zmluva registrovaná pod K.-XXX/XXXX zo dňa 23.3.2018.

4. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi žalovanými 1/ a 2/ bola uzatvorená darovacia zmluva, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k pozemkom, ktoré žalovaný 1/ zdedil po neb. O. Y., pričom z výnosov z uvedených pozemkov mal povinnosť vyplácať ustupujúcich dedičov každého v hodnote 1/7 výnosu. Žalovaný 1/ nepreukázal plnenie svojich povinností a darovacou zmluvou vlastnícke právo k predmetu dedičstva previedol na žalovanú 2/. Žalobca má za to, že uvedené

konanie je v rozpore s dobrými mravmi a obchádzaním zákona a domáha sa určenia neplatnosti uzavretej darovacej zmluvy.

5. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, teda nepreukázal existenciu ani dôvodnosť uplatneného nároku.

6. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, a z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci nebola alebo nemohla byť preukázaná. Žalobca má v prvom rade povinnosť tvrdenia. Na podporu svojho tvrdenia v zmysle ustanovenia § 132 CSP je žalobca povinný označiť dôkazy, ktoré podľa jeho názoru môžu prispieť k objasneniu veci a zároveň je povinný ich k žalobe pripojiť, ak to ich povaha pripúšťa. V ustanovení § 185 CSP je zavedený princíp formálnej pravdy, čo znamená, že súd pri rozhodovaní vychádza výlučne z dôkazov, ktoré mu navrhli strany sporu. Súd sa tak nemusí dostať k úplnému zisteniu pravdy, vzhľadom na to, že si o spore môže urobiť svoj obraz iba v rozsahu, v akom mu ho vykreslia strany sporu svojimi tvrdeniami a súvisiacimi dôkazmi.

7. S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti treba konštatovať, že konanie žalovaného v 1/ nebolo v rozpore s dobrými mravmi ani neobchádzalo zákon, pokiaľ predmet dedičstva previedol na žalovanú 2/ za to, že dochovala spoločnú matku žalobcu a žalovaných. V tomto smere súd poukazuje na skutočnosť, že žalovaný 1/ už v predchádzajúcom období jeden zo zdedených pozemkov daroval tiež žalobcovi, ktorý proti tomuto prevodu nič nenamietal ani aktívne nepristupoval k prípadnému plneniu v prospech ostatných dedičov. Navyše možnosť bezodplatného prevodu dedičia v dedičskom konaní nevyvlúčili. Konanie žalobcu sa tak javí účelovým, preto súd žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

8. Navyiac súd prvej inštancie zdôraznil, že žalobca nepreukázal ani naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti darovacej zmluvy, pretože jeho právne postavenie vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam by sa nijako nezmenilo ani určovacím výrokom súdu, ktorý v prejednávanej veci požadoval.

9. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

10. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobe vyhovel.

11. Odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ustanovením § 365 ods. 1 písm. d) CSP, t.j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ustanovením § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a ustanovením § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

12. Poukázal na to, že súd prvej inštancie neprihliadol na výpoveď svedka O. vypočutého na pojednávaní 17.5.2019, z výpovede ktorého vyplýva v skutočnosti predmetné nehnuteľnosti mali patriť otcovi svedka, t.j. žalobcovi. Z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, ako súd vyhodnocoval výpoveď žalovaného, keď tento pri svojom výsluchu preukázateľne klamal a výpovede menil pod ťarchou dôkazov, resp. nevedel preukázať, čo tvrdil.

13. Žalobca a ani ďalší súrodenci nedostali vyplatené za predmetné nehnuteľnosti to, čo mali dostať. Táto okolnosť na každom stretnutí rodiny bola témou debát a hádok, nakoľko súrodenci žiadali žalovaného, aby podpísal papiere, na základe ktorých si budú môcť svoje podiely z urbáru vybrať osobne, a to vo výške na nich pripadajúcich podielov. Žalovaný by na to aj pristal, avšak žalovaná mu nakoniec uvedené zakázala podpísať.

14. Nikto nemal záujem dať žalovanej 2/ nehnuteľnosti po zosnulej matke do jej výlučného vlastníctva, nakoľko o matku sporových strán sa starala nielen žalovaná, ale aj ostatné sestry.

15. Pokiaľ ide o preukázanie naliehavého právneho záujmu na výsledku sporu, treba konštatovať, že súd prvej inštancie uviedol, že zmenou na strane žalobcu by bola možnosť získania 1/7 prípadného potencionálneho výnosu z nehnuteľností.

16. Tento potencionálny výnos z predmetných nehnuteľností nespochybňovali ani žalovaní, a boli si vedomí skutočnosti, že pozemky sú predmetom hospodárenia pozemkovej spoločnosti - urbáru, a taktiež nájomných zmluvných vzťahov, z ktorých činností plynú každoročné výnosy. Nemožno súhlasiť so záverom súdu, že v prípade, ak by žalobe vyhovel, nič by sa pre žalobcu nezmenilo, nakoľko naliehavý právny záujem je daný aj vtedy, keď určenie existencie práva alebo právneho vzťahu, o ktoré v konaní ide, priaznivo alebo nepriaznivo ovplyvní právne postavenie žalobcu voči žalovanému. Toto ovplyvnenie môže spočívať nielen v odstránení spornosti, či neistoty žalobcovho právneho postavenia voči žalovanému, ale aj v založení možnosti uplatnenia vlastného vynútiteľného práva k predmetu určenia.

17. V zmysle osvedčenia o dedičstve Okresného súdu Poprad sp.zn. XXD/XXX/XXXX mal žalovaný 1/ povinnosť vyplatiť ustupujúcim dedičom, a teda aj žalobcovi z titulu náhrady za ich dedičské podiely každému 1/7 výnosu kúpnej ceny, alebo akejkoľvek inej finančnej náhrady, ktorú v budúcnosti za predmetné nehnuteľnosti obdrží, a to do 7 dní od obdržania tejto náhrady. Žalovaný sa však snaží vyhnúť predmetnej povinnosti tým, že zdedené nehnuteľnosti previedol bezodplatne na žalovanú, čo je rozporné s dobrými mravmi. Toto konanie odporuje dobrým mravom a obchádza zákon, lebo smeruje k dôsledkom, ktoré síce výslovne zakázané nie sú, avšak neprípustnosť tohto konania je možné vyvodiť zo zmyslu a účelu zákonnej úpravy.

18. Nemožno argumentovať ani tým, že žalovaná 2/ mala dochovať spoločnú mamu a za to na ňu žalovaný 1/ previedol nehnuteľnosti. Takéto odôvodnenie nie je logické, nakoľko, ak by toto malo byť dôvodom prevodu nehnuteľností na žalovanú, mohol tak žalovaný urobiť už v dedičskom konaní alebo to navrhnúť.

19. Skutkové zistenie súdu, že jeden zo zdedených pozemkov daroval tiež žalobcovi, ktorý proti tomuto prevodu nič nenamietal, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Na túto okolnosť nebol v konaní predložený žiaden dôkaz a nie je zrejmé, z čoho súd prvej inštancie vychádzal, keď vec takýmto spôsobom v tomto smere uzavrel. Žalobca totiž rozporoval okolnosť, že by mu bola prevedená niektorá zo zdedených nehnuteľností a žalovaní 1/ a 2/ takúto okolnosť nepreukázali. Za týchto okolností nie je rozhodnutie súdu prvej inštancie ani náležite odôvodnené.

20. Žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhli rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

21. V následnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaných 1/ a 2/ (§ 374 ods. 1 CSP) zotrval žalobca na svojich doterajších stanoviskách.

22. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

23. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a vo veci aj správne rozhodol.

24. Podľa ust. § 3 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

25. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priechi dobrým mravom.

26. V prejednávanej veci bolo nepochybne preukázané, že na základe osvedčenia o dedičstve Okresného súdu Poprad sp.zn. XXD/XXX/XXXX z 5.6.2008 predmetné nehnuteľnosti, t.j. poľnohospodárske a lesné pozemky zapísané na LV XX, XX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX W. XXX nadobudol po poručiťovi O. Y. žalovaný 1/ s povinnosťou vyplatiť ustupujúcim spoludedičom z titulu náhrady za ich dedičské podiely každému 1/7 z výnosov

kúpnej ceny alebo akejkoľvek inej finančnej náhrady, ktorú v budúcnosti za predmetné nehnuteľnosti obdrží do 7 dní od získania tejto náhrady. Darovacou zmluvou registrovanou pod K. XXX/XXXX z 23.3.2018 previedol spoluvlastnícky podiel v rozsahu 1/7 žalovaný 1/ na žalovanú 2/.

27. V zhode so súdom prvej inštancie aj odvolací súd dospel k záveru, že tento právny úkon - predmetnú darovaciu zmluvu nemožno kvalifikovať ako neplatnú z dôvodu rozporu s § 3 Občianskeho zákonníka. Je nepochybné, že v dedičskom konaní, ktoré bolo ukončené vydaním osvedčenia o dedičstve pod sp.zn. XXD/XXX/XXXX Okresného súdu Poprad žalovaný 1/ legálne nadobudol predmetné nehnuteľnosti a mal (a v súčasnosti aj má) zakotvenú povinnosť poskytnúť ustupujúcim dedičom 1/7 z výnosu kúpnej ceny alebo inej finančnej náhrady v prípade jej obdržania. Táto formulácia uvedená v osvedčení o dedičstve však nie je dôvodom, ktorý by zakazoval žalovanému 1/ predmetné nehnuteľnosti previesť darovacou zmluvou v tom zmysle, že v prípade uzavretia takejto darovacej zmluvy by mala byť táto kvalifikovaná ako neplatná pre rozpor s § 3 Občianskeho zákonníka a § 39 Občianskeho zákonníka. Uzavretím predmetnej darovacej zmluvy totiž žalovaný 1/ podmienky, za ktorých nadobudol predmetné dedičstvo nijakým spôsobom neporušil, pretože tento prevod nie je vo forme darovacej zmluvy týmto dedičským osvedčením zakázaný. Eventuálne vyplatenie alebo nevyplatenie výnosov, ktoré žalovaný dostáva z dôvodu toho, že predmetné nehnuteľnosti sú predmetom hospodárenia pozemkového spoločenstva - urbáru, nemajú bezprostredný súvis s predmetom tohto konania a nemožno z nich vyvodzovať neplatnosť predmetnej darovacej zmluvy. Ak žalobca alebo iný súrodenci majú dôkazy o tom, že žalovanému 1/ boli vyplatené nejaké náhrady za predmetné nehnuteľnosti, najmä z dôvodu hospodárenia tzv. urbáru na týchto nehnuteľnostiach, majú túto náhradu v adekvátnej výške, ktorá je daná predmetným dedičským osvedčením, od žalovaného 1/ aj požadovať. Spájať tieto okolnosti s neplatnosťou darovacej zmluvy však v zmysle vyššie uvedeného nie je náležité.

28. V tomto smere nijaký iný záver neprinesie ani iné hodnotenie výpovede svedka O., na ktorú poukazuje žalobca v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, pretože rozhodujúce okolnosti, ktoré určujú podstatu predmetného sporu a aj rozhodnutie o ňom, sú dané obsahom osvedčenia o dedičstve a nie výpoveďou tohto svedka, ktorý popisuje skôr okolnosti výplaty eventuálnych výnosov z nehnuteľností a predovšetkým obsah tzv. neformálnych dohôd medzi súrodencami - spoludedičmi, avšak táto výpoveď nemôže spochybníť právny rámec, v ktorom je dané právo žalovaného 1/ s predmetnými nehnuteľnosťami nakladať. Týmto právnym rámcom je spomínané osvedčenie o dedičstve, ktoré nevytvára prekážky na prevod predmetných nehnuteľností, a to ani vo forme darovacej zmluvy. Eventuálne poberanie výnosov (v zmysle vyššie uvedeného) nemá na otázku platnosti tohto právneho úkonu žiaden vplyv.

29. Možno súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie aj v tom smere, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určení neplatnosti tohto právneho úkonu, pretože jeho právne postavenie vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam by sa nijako nezmenilo, pretože na základe predmetného osvedčenia o dedičstve nie je vlastníkom týchto nehnuteľností, takže je v zásade nerozhodné, kto sa stane vlastníkom týchto nehnuteľností následne, nakoľko právo žalobcu sa obmedzuje len na výnosy z užívania týchto nehnuteľností alebo z ich odplatného prevodu - predaja.

30. Eventuálne pochybnosti o správnosti skutkových zistení súdu prvej inštancie ohľadom postarania sa (dochovania) matky sporových strán alebo prevodu jednej z predmetných nehnuteľností na žalobcu nemajú zásadný právny význam pre rozhodnutie v súdu v tomto konaní.

31. Za týchto okolností správne rozhodol súd prvej inštancie pokiaľ žalobu zamietol a so zreteľom na to, že správny je výrok napadnutého rozsudku aj o trovách konania, odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

32. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalovaní 1/, 2/ ako sporové strany, ktoré mali v odvolacom konaní plný úspech, majú nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

33. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

## **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca, alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávny obsadený súd,
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 430 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená,
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desať násobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania, len príslušenstvo, pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a) a b).

Na určenie výšky určenie minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacoch od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá ma vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou, alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou, alebo odborovou organizáciou, a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napadá môže dovolateľ rozšíriť, len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).